

חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 48), התשע"ה–2015*

1. תיקון סעיף 1 בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב–1971¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, בהגדרה "רופא", בסופה יבוא "או רופא אחר שנקבע בפקודה זו".
2. תיקון סעיף 16 בסעיף 16 לפקודה –
 - (1) בסעיף קטן (א), במקום "רופא ממשלתי" יבוא "רופא" ובמקום "לבית חולים ממשלתי" יבוא "לבית חולים";
 - (2) בסעיף קטן (ב), במקום "הרופא הממשלתי" יבוא "רופא".
3. תיקון סעיף 17 בסעיף 17 לפקודה, במקום "הרופא הממשלתי הממונה על בית החולים" יבוא "המנהל הרפואי של בית החולים או סגנו".
4. תיקון סעיף 18 בסעיף 18 לפקודה, המילה "הממשלתיים" – תימחק.
5. הוספת סימן ב' אחרי סעיף 19 לפקודה יבוא:
לפרק ב'

"סימן ב' 2: מניעת נזקים בריאותיים לאסיר שובת רעב

הגדרות 19יב. בסימן זה –

"ועדת אתיקה" – ועדת אתיקה שהוקמה לפי חוק זכויות החולה;

"חוק זכויות החולה" – חוק זכויות החולה, התשנ"ו–1996²;

"טיפול רפואי" ו"מטפל" – כהגדרתם בחוק זכויות החולה;

* התקבל בכנסת ביום י"ד באב התשע"ה (30 ביולי 2015) [בישיבה שהחלה ביום י"ג באב התשע"ה (29 ביולי 2015)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 870, מיום י"א בסיוון התשע"ד (9 ביוני 2014), עמ' 762.
¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח התשע"ד, עמ' 471.
² ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

"מוסד רפואי" – כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת
בריאות העם, 1940³;

"רופא" – רופא מורשה כמשמעותו בפקודת
הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976⁴;

"שביתת רעב" – הימנעות מרצון מאכילה או
משתייה, לרבות הימנעות חלקית, לשם
מחאה או כדי להשיג מטרה מסוימת.

בקשת היתר 19יג. (א) חיווה רופא דעתו בכתב (בסעיף זה – חוות
למתן טיפול רפואי
לאסיר שובת רעב
דעת רפואית) כי בשל שביתת רעב של אסיר שהוא
מטפל בו או טיפל בו לאחרונה יש אפשרות
ממשית שבתוך זמן קצר תיגרם סכנה לחיי
האסיר או תיגרם לו נכות חמורה בלתי הפיכה,
בלא קבלת טיפול רפואי מהטיפולים המפורטים
בחוות הדעת הרפואית, רשאי הנציב, בהסכמת
היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיכו
לכך, לפנות לנשיא בית משפט מחוזי או לסגנו,
בבקשה לקבל היתר למתן טיפול לאסיר (בסימן
זה – בקשת היתר לטיפול רפואי).

(ב) בבקשת היתר לטיפול רפואי יפורט סוג
הטיפול הרפואי המבוקש לאסיר ותצורף לה חוות
הדעת הרפואית.

(ג) העתק בקשת היתר לטיפול רפואי יועבר
בידי שירות בתי הסוהר לוועדת אתיקה; ועדת
האתיקה תחווה את דעתה בעניינים הרפואיים
המנויים בסעיף 19יג(ד)(1) עד (3) לאחר ששמעה
את האסיר בנוגע לקבלת הטיפול הרפואי ונימוקיו
לכך.

³ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.
⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

(ד) לא תוגש בקשת היתר לטיפול רפואי אלא לאחר שנעשה מאמץ ניכר לקבל את הסכמת האסיר לטיפול כאמור, בין היתר בשיחה של הרופא עמו, ולאחר שהוסברו לאסיר הליך הפנייה לבית המשפט והשלכותיו האפשריות.

(ה) חוות הדעת הרפואית תומצא לאסיר או לבא כוחו.

החלטת בית המשפט בבקשת היתר לטיפול רפואי

19 יד. (א) (1) על אף הוראות סעיפים 13 ו-15(1)

ו-2(2) לחוק זכויות החולה, נשיא בית המשפט המחוזי או סגנו שהוגשה לו בקשת היתר לטיפול רפואי, רשאי להתיר מתן טיפול רפואי לאסיר שובת רעב, חרף התנגדותו של האסיר, אם מצא כי בלא קבלת הטיפול יש אפשרות ממשית שבתוך זמן קצר תיגרם סכנה לחיי האסיר או תיגרם לו נכות חמורה בלתי הפיכה וכי הטיפול הרפואי צפוי להיטיב עם האסיר.

(2) הוראות חוק זכויות החולה יחולו כל עוד לא נתן בית המשפט החלטה בבקשת היתר לטיפול רפואי.

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 15(3) לחוק זכויות החולה.

(ב) לא יתיר נשיא בית המשפט המחוזי או סגנו מתן טיפול רפואי כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר ששוכנע כי נעשה מאמץ ניכר לקבל את הסכמתו של האסיר לטיפול, ובכלל זה הוסברו לו בפירוט, באופן המובן לו בנסיבות העניין, מצבו הרפואי וההשלכות של המשך שביתת הרעב על מצבו כאמור וכן נמסר לו מידע רפואי כאמור בסעיף 13(ב) לחוק זכויות החולה, והאסיר עמד בסירובו לקבלת הטיפול.

(ג) החלטת בית המשפט בבקשת היתר לטיפול רפואי תינתן לאחר שקיבל את חוות דעתה של ועדת האתיקה כאמור בסעיף 19(ג) ושמע את האסיר, ככל שהדבר אפשרי בהתחשב במצבו הרפואי, או את בא כוחו, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) בית המשפט סבר כי בנסיבות העניין אין מקום להיענות לבקשת ההיתר לטיפול רפואי;

(2) בית המשפט סבר כי מטעמים רפואיים דחופים ויוצאי דופן הנובעים ממצבו הרפואי של האסיר בלבד לא ניתן להמתין לקבלת חוות הדעת או לשמיעת האסיר או בא כוחו, ובלבד שבית המשפט שוכנע כי נעשה ניסיון ממשי ליצור קשר עם בא כוחו של האסיר.

(ד) בבואו לקבל החלטה לפי סעיף זה, ישקול בית המשפט, בשים לב לאחריות שירותו בתו הסוהר לשמירה על בריאותו ועל חייו של האסיר, בין השאר את אלה:

(1) מצבו הרפואי של האסיר, לרבות מצבו הנפשי, וההשלכות על מצבו כאמור אם לא יינתן לו הטיפול הרפואי המבוקש;

(2) הסיכויים והסיכונים של הטיפול הרפואי המבוקש ושל טיפולים רפואיים חלופיים לאסיר, וכן מידת פולשנותו של הטיפול הרפואי המבוקש והשפעתו על כבוד האסיר;

(3) אם ניתן לאסיר טיפול רפואי לפי הוראות סימן זה בעבר, ותוצאות הטיפול כאמור;

(4) עמדת האסיר, אם ניתנה, בנוגע לקבלת הטיפול הרפואי ונימוקיו לעניין זה, ועמדתו בנוגע למטרת שביתת הרעב.

(ה) בית המשפט ישקול שיקולים של חשש לחיי אדם או חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון המדינה, ככל שהובאו בפניו ראיות לעניין זה.

(ו) התיר בית המשפט מתן טיפול רפואי לאסיר שובת רעב, יפרט בהחלטתו את סוג הטיפול או הטיפולים שהוא מתיר, בשים לב לאמור בחוות הדעת שהוגשו לו ולשיקולים האמורים בסעיף קטן (ד)(1) עד (3).

סדרי דין וראיות 19טו. (א) בדיון בבקשת היתר לטיפול רפואי יהיה האסיר מיוצג בידי עורך דין; לא היה האסיר מיוצג, ימונה לו סניגור ציבורי לפי הוראות חוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995, ויחולו לעניין זה הוראות החוק האמור.

(ב) בכל עניין של סדר דין בדיון בבקשת היתר לטיפול רפואי, יפעל בית המשפט בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ג) ראה בית המשפט כי הדבר נדרש, בשל מצבו הרפואי של האסיר, רשאי הוא להורות כי דיון בבקשת היתר לטיפול רפואי יתקיים בבית החולים שבו מאושפז האסיר, בין השאר לשם שמיעת האסיר.

(ד) בית משפט רשאי לדון בבקשת היתר לטיפול רפואי בדלתיים סגורות, אם ראה כי הדיון הפומבי עלול להרתיע את האסיר מלהביע את עמדתו באופן חופשי או מלהביעה בכלל, או מנימוקים של הגנה על פרטיות האסיר.

(ה) (1) בהליכים לפי סימן זה רשאי בית המשפט, מטעמים שיירשמו, לסטות מדיני הראיות, וכן לקבל ראיה שלא בנוכחות האסיר או בא כוחו או בלי לגלותה להם, אם אחרי שעיין בראיה או שמע טענות שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה וכי אי-גילוייה עדיף על פני גילוייה לשם עשיית צדק (בסעיף קטן זה – ראיות חסויות); בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי סעיף קטן זה, לעיין בראיה או לשמוע הסברים שלא בנוכחות האסיר ובא כוחו.

(2) החליט בית המשפט לקבל ראיות חסויות, יורה על העברת תמצית הראיות החסויות לאסיר או לבא כוחו, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה.

(3) דיון לפי סעיף קטן זה יתקיים בדלתיים סגורות, אלא אם כן קבע בית המשפט הוראה אחרת לעניין זה.

מתן טיפול רפואי 19טז. (א) החליט בית המשפט לפי סעיף 19יד להתיר לאסיר שובת רעב מתן טיפול רפואי לאסיר שובת רעב, רשאי מטפל לתת לאסיר טיפול כאמור, בתחום עיסוקו ובנוכחות רופא, במוסד רפואי שאינו באחריות שירות בתי הסוהר ולנקוט את האמצעים הדרושים לשם מתן הטיפול, והכול בהתאם למצבו הרפואי של האסיר ולשיקול דעתו המקצועי של המטפל ובכפוף להחלטת בית המשפט, ובלבד שהטיפול הרפואי שיינתן לאסיר ללא הסכמתו יהיה הטיפול הרפואי המינימלי ההכרחי, לפי שיקול דעתו המקצועי של המטפל, לשמירה על חייו של האסיר או למניעת נכות חמורה בלתי הפיכה.

(ב) לפני מתן הטיפול הרפואי יעשה המטפל מאמץ, ככל האפשר, לקבל את הסכמתו של האסיר לטיפול הרפואי, לאחר שהסביר לו בפירוט באופן המובן לו בנסיבות העניין, את מצבו הרפואי וההשלכות של המשך שביתת הרעב על מצבו כאמור ואת משמעות החלטת בית המשפט.

(ג) מתן טיפול רפואי לפי סעיף זה ייעשה בדרך ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבודו של האסיר, תוך הימנעות, ככל האפשר, מגרימת כאב או סבל לאסיר.

(ד) סירב האסיר לקבל את הטיפול הרפואי הדרוש, רשאי סוהר, לבקשת מטפל, להשתמש בכוח סביר כדי לאפשר את מתן הטיפול בידי המטפל, ובלבד שהשימוש בכוח יהיה רק במידה הדרושה לצורך מתן הטיפול.

(ה) אין בהוראות סימן זה כדי לחייב מטפל לתת לאסיר שובת רעב טיפול רפואי לפי סעיף זה.

סייג לאחריות 19 יז. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה שעשה בהתאם להחלטת בית המשפט לפי סעיף 19 יד, המקים אחריות בנזיקין; הוראה זו לא תחול על מעשה כאמור שנעשה בודעין מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה כאמור.

(ב) לא יישא מוסד רפואי באחריות בנזיקין על פעולה שעשה עובד המוסד, בתום לב ובאופן סביר, בהתאם להחלטת בית המשפט לפי סעיף 19 יד.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי מי שהוראות סעיף 7א לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]⁵, חלות עליו.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

עיון חוזר 19יח. הנציב או האסיר רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שנתן לפי סעיף 19יג אם נתגלו עובדות חדשות או נשתנו נסיבות באופן שיש בו כדי להשפיע על החלטתו.

ערעור 19יט. (א) החלטת בית המשפט לפי סעיף 19יד ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון.

(ב) הודיע בא כוח האסיר על כוונתו לערער על החלטת בית המשפט המתירה לתת טיפול רפואי לאסיר, רשאי בית המשפט להורות על עיכוב ביצוע ההחלטה עד להגשת הערעור, ובלבד שהערעור יוגש בתוך 24 שעות ממועד מתן ההחלטה על העיכוב; בית המשפט העליון יקיים את הדיון בערעור בתוך 48 שעות ממועד הגשתו.

תיקון חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995,⁶ בסעיף 18(א), אחרי פסקה (17) יבוא:

תיקון חוק הסניגוריה הציבורית [מס' 21]

"(18) אסיר שהוגשה בעניינו לבית המשפט בקשת היתר לטיפול רפואי לפי סעיף 19יג לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971."

גלעד ארדן
השר לביטחון הפנים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ 392; התשע"ד, עמ' 576.